

KESKKONNAAGENTUUR

adaptest

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Eesti ühiskonna teadlikkus äärmuslike ilmanähtuste ja kliimamuutuste osas

Ajavahemikul 13. oktoober kuni 3. november 2023 viidi Keskkonnaagentuuri eestvedamisel läbi uuring, mille eesmärgiks oli hinnata Eesti ühiskonna teadlikkust äärmuslike ilmanähtuste ja kliimamuutuste osas. Uuring viidi läbi LIFE integreeritud projekti „Kliimamuutustega kohanemise tegevuste elluviimine Eestis“ (LIFE21-IPC-EE-LIFE-SIP AdaptEst/101069566) raames.

ILMAINFO KASUTAMINE

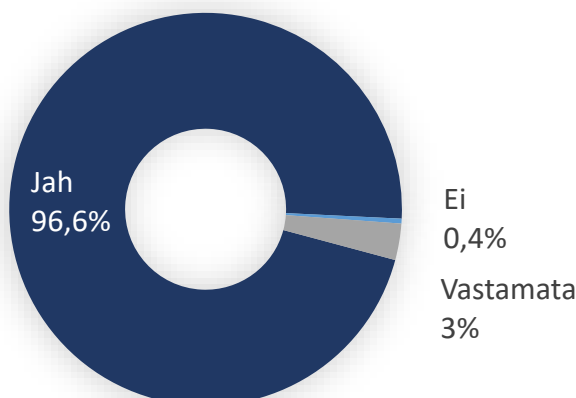
Ilmateavet peetakse oluliseks (96,6% vastajatest) ja vajaliku info kättesaamiseks kasutatakse enamasti Keskkonnaagentuuri ilmateenistus.ee veebilehte või ILM+ äppi.

Oma rolli ei ole kaotanud ka riiklikud tele- ja radiokanalid, mis tagavad ilmateate jõudmise igasse Eestimaa kodusse. Välismaistest allikatest on populaarseim yr.no, samuti on info ammutamiseks üsna levinud mobiiltelefonide enda ilmarakendused.

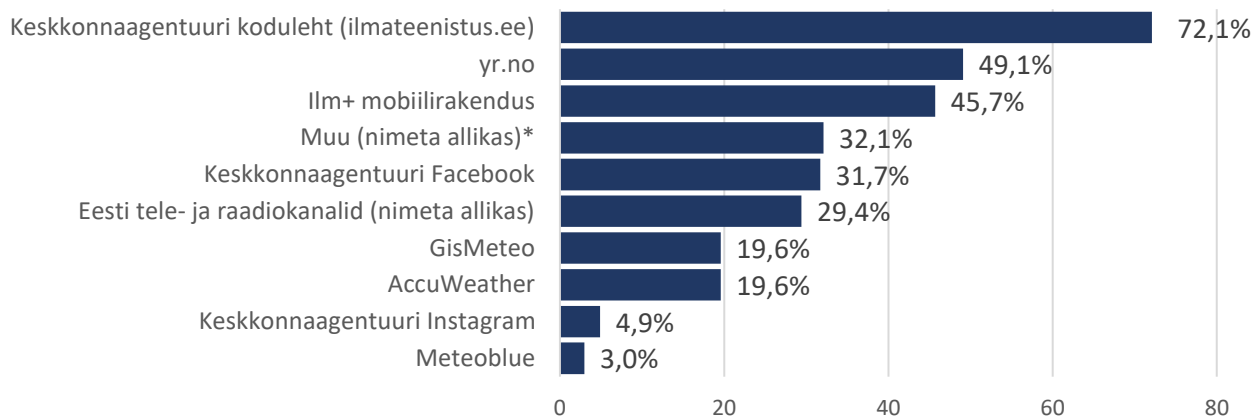
Ilmainfot kasutatakse suures osas igapäevaselt (85,2%) ning kasutajate seas on väga erineva valdkonna inimesed fotograafidest kuni kriisikorraldajateni.

Huvi on suurim mitme ööpäeva prognoosi vastu ning üldiselt ollakse ilmateabe kättesaadavusega rahul.

1. Kas peate ilmainfot oluliseks?

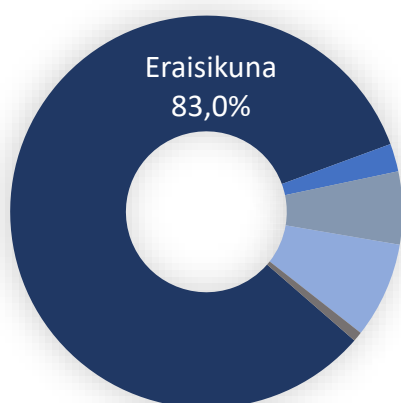

2. Milliseid ilmainfo teenuskanaleid eelistate? (mitu valikuvarianti)

*Eelistustena nimetati ka: ETV, Vikerraadio, Kairo Kiitsak, Windy.com, Foreca.

3. Millisel eesmärgil kasutate kõige rohkem ilmainfot?

Hariduses/teaduses
2,3%

Erasektoris
6%

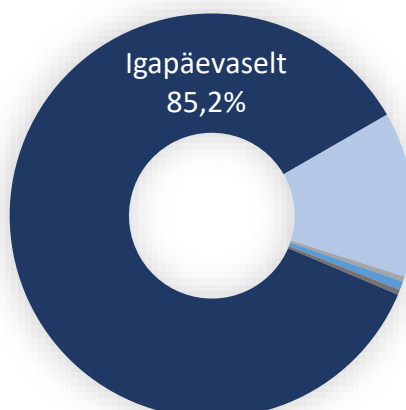
Avalikus sektoris
7,9%

Vastamata
0,8%

Vastajate tegevusvaldkonnad:

põllumajandus, ehitus, meteoroloogia, looduskaitse, energeetika, metsandus, meedia, sport, merendus, turism, aiandus, kriisikorraldus, ettevõtlus, teadus, hüdroloogia, mesindus, kalandus, avalik teenistus, transport, igapäevaelu.

4. Kui sageli kasutate ilmainfot/-teenuseid?

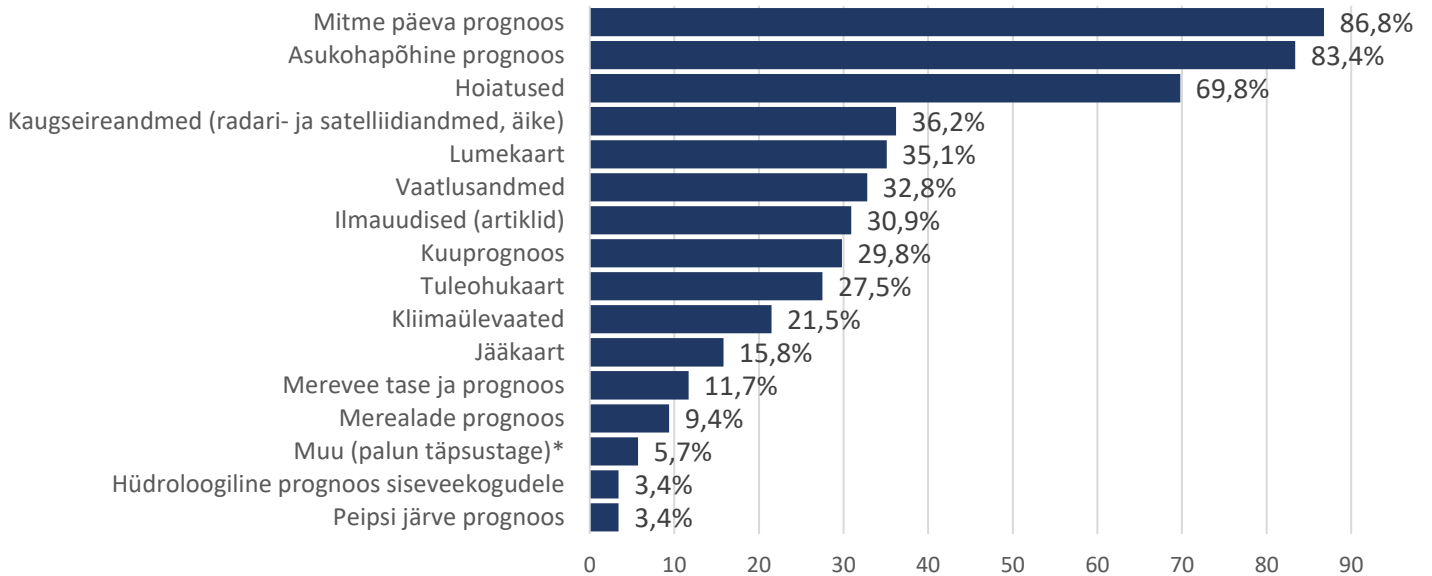
Keskmiselt kord nädalas
13,2%

Keskmiselt kord kuus
0,4%

Vähem kui kord kuus
0,7%

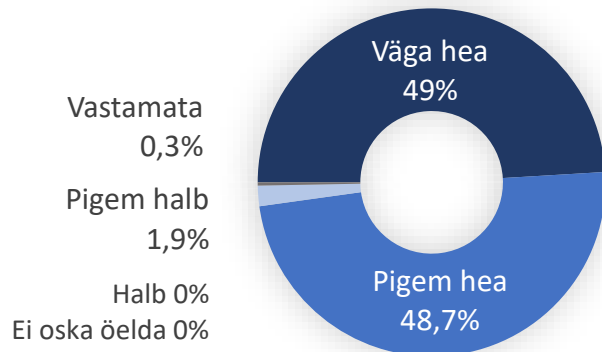
Vastamata
0,4%

5. Milliseid ilmateenuseid/-andmeid kasutate? (mitu valikuvarianti)

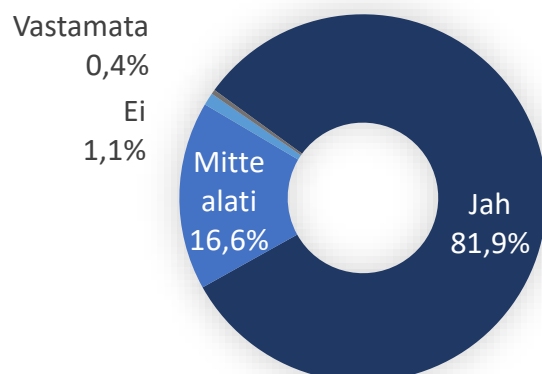

*Muude andmetena nimetati ka (vabatekstiga täpsustus): veekogude temperatuur, lennuilm, sademekaart, sademete tõenäosus, mudelprognoos.

6. Kuidas hindate ilmainfo kättesaadavust?

7. Kas ilmainfost on Teie otsuste tegemisel abi olnud?

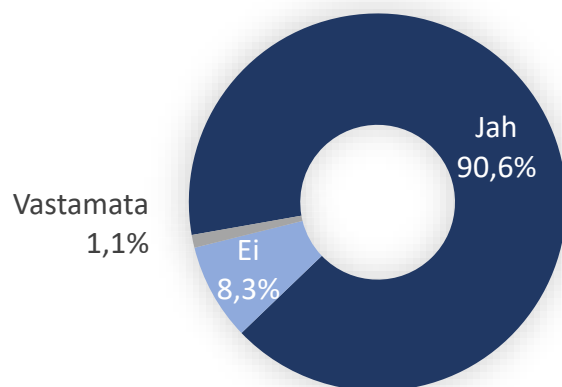
ÄÄRMUSLIKUD ILMANÄHTUSED

Eestis on äärmuslike ilmanähtustega silmitsi seisnud **90,6% vastanutest**. Enim on inimeste igapäevaelu häirinud tugevad tormituuled. Tähelepanu äratav seik, et üle 40% vastanutest on probleemina ära märkinud nii kuumuse, põua kui ka metsade tuleohtlikkuse.

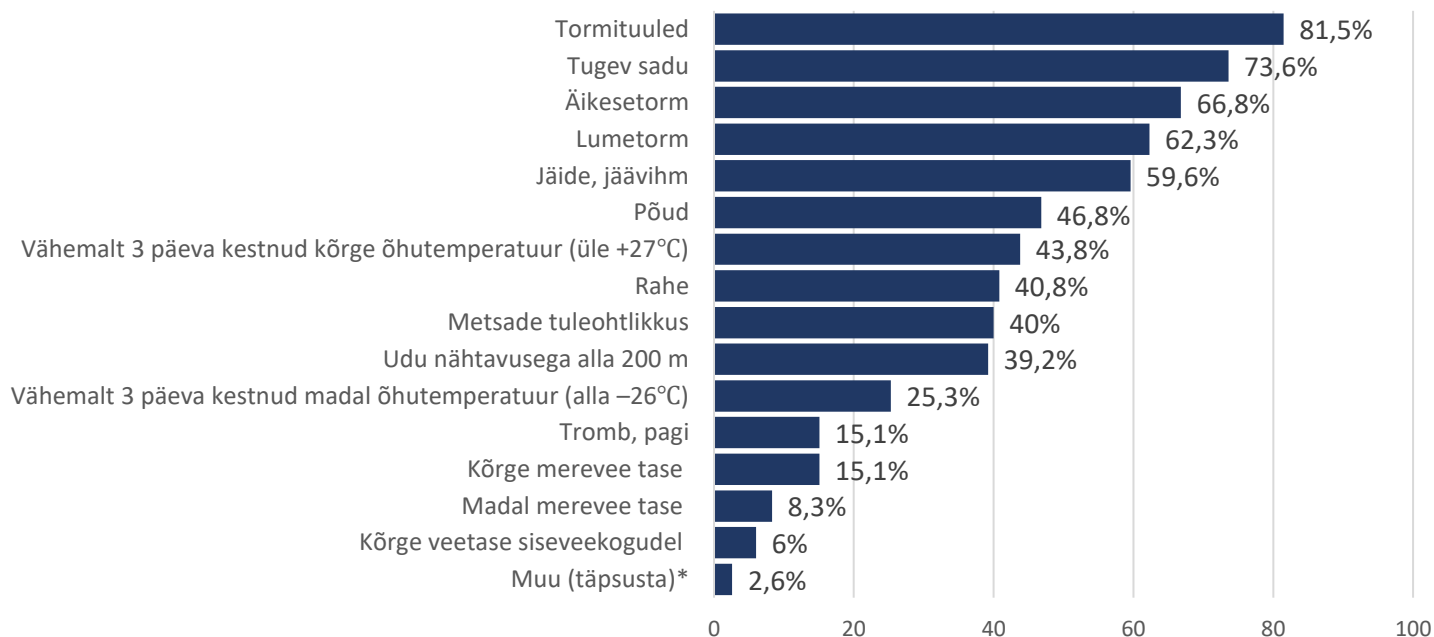
Äärmuslike ilmanähtuste sagenemist viimastel aastatel peavad reaalsuseks rohkem kui kaks kolmandikku vastanutest, samas kui kolmandik ei näe tendentsis muutust või ei oska vastata.

Hoiatusi keeruliste ilmaolude kohta jälgitakse üsna hoolega. Nendest veidi üle 90% peetakse hästi ajastatuks ning infot ammutatakse põhiliselt Keskkonnaagentuuri ja ERRi kanalite kaudu.

1. Kas olete kokku puutunud äärmuslike ilmanähtustega Eestis?

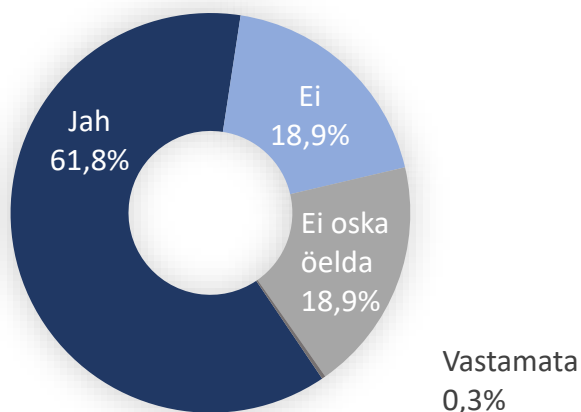

2. Millised äärmuslikud ilmanähtused Eestis on Teie igapäevast tegevust häirinud? (mitu valikuvarianti)

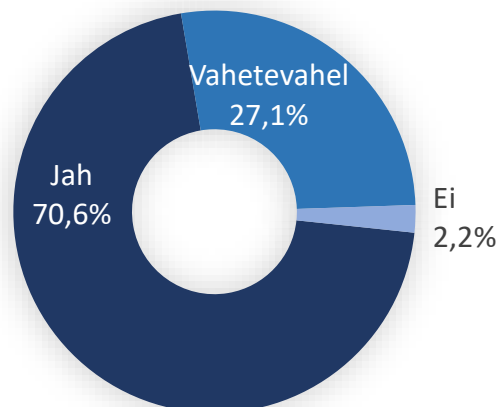

*Muu (vabatekstiga täpsustus): kõrge õhuniiskus, põuast tingitud tühi kaev, mitte midagi ei häiri.

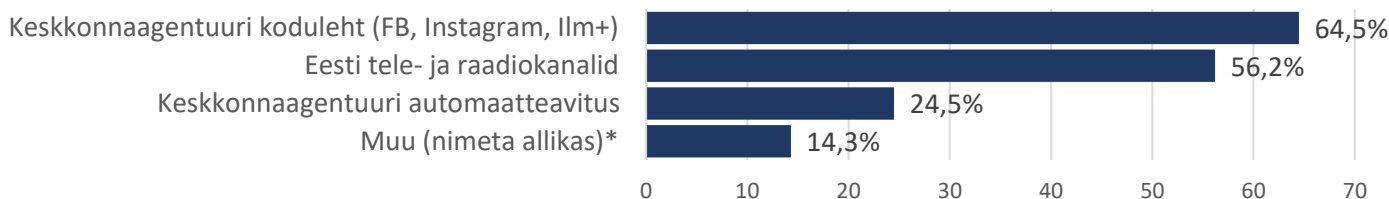
3. Kas Teie kogemuste põhjal on äärmuslikud ilmanähtused Eestis sagenenud?

4. Kas jälgite hoiatusi äärmuslike ilmanähtuste kohta?

5. Millist infokanalit kasutate hoiatuste puhul? (mitu valikuvarianti)

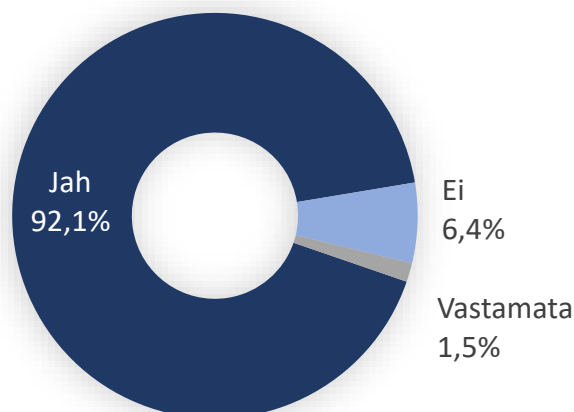
*Muu (vabatekstiga täpsustus): Kairo Kiitsak FB, meedia (Delfi, Postimees), mobiiltelefoni ilmarakendus.

Ilmateade on inimestele oluline ja otsuste tegemisel üsna sageli abiks.

Jälgitakse nii prognoose kui ka hoiatusi ning info ajastatust ja kättesaadavust peetakse enamasti heaks.

Äärmuslikud ilmanähtused häirivad küll igapäevaelu, kuid nende sagenemist viimastel aastatel ei ole paljud vastanutest täheldanud.

6. Kas hoiatused on Teie meelest piisava ajavaruga antud ja teavitused jõuavad õigeaegselt inimesteni?

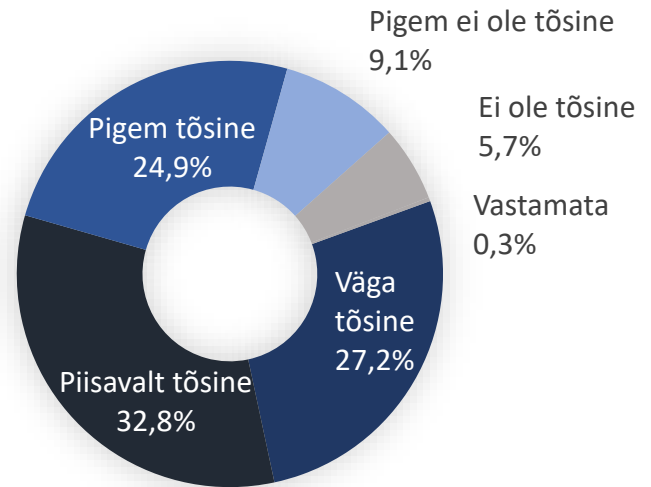
KLIIMAMUUTUSED

Kliimamuutusi peab tõsiseks probleemiks valdav osa ehk 84,9% vastanutest.

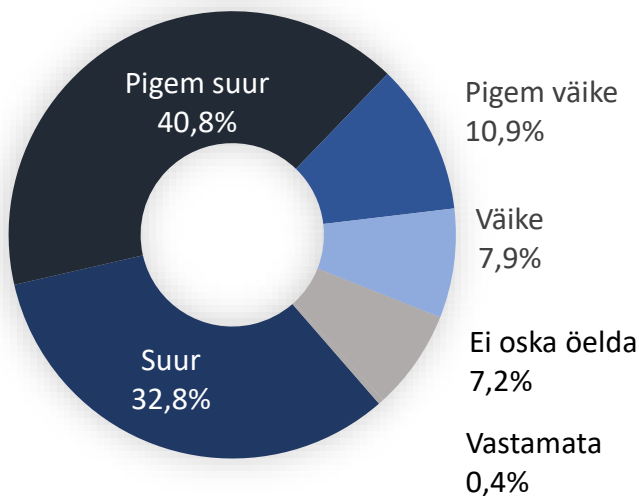
Üle poole (73,6%) uuringus osalenutest arvab, et inimese roll kliimamuutuste juures on suur või pigem suur.

Kliimamuutuste vastu võitlemise meetmeid on kasutusele võtnud 60,4% vastanutest.

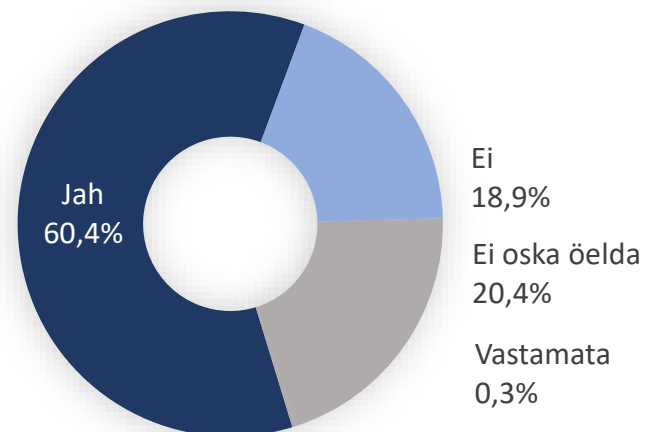
1. Kui tõsine probleem on Teie arvates praegusel hetkel kliimamuutused?

2. Kui suur on Teie meelest inimese roll kliimamuutustes?

3. Kas Te olete võtnud kasutusele meetmeid, et võidelda kliimamuutuste vastu?

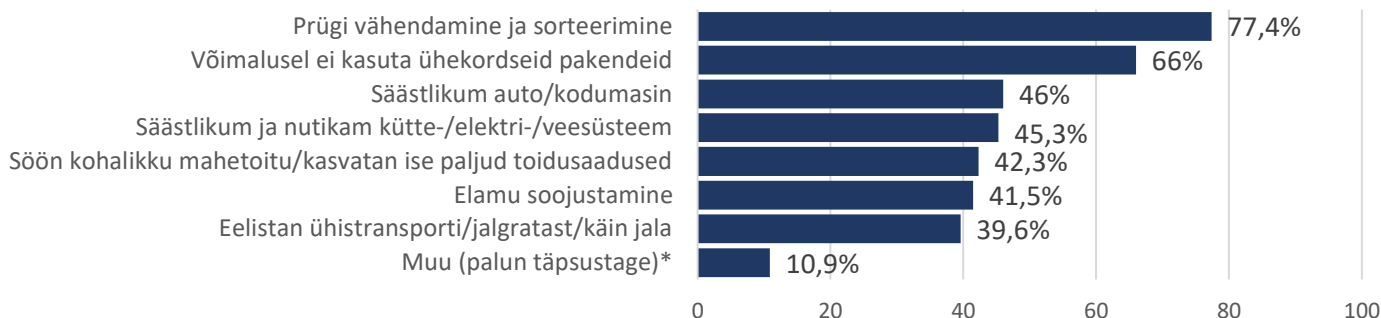

Meetmetena nimetati kõige enam prügi vähendamist ja sorteerimist (77,4%), võimalusel ühekordsete pakendite kasutamisest loobumist (66%) ning säästlikuma auto ja/või kodumasina soetamist (46%).

Muude abinõudena nimetati veel üldelist säästlikku tarbimist ja elamist, esemete parandamist ja nende kasutamist kasutusea lõpuni, inimeste teadlikkuse tõstmist, taaskasutust, lihatoodete tarbimise vähendamist ning puude istutamist.

Vastanute hulgas leidis ka neid, kes nimetatud tegevusi teevad, aga ei seosta seda kliimamuutuste vastu võitlemisega.

4. Milliseid meetmeid olete kasutusele võtnud, et võidelda kliimamuutuste vastu? (mitu valikuvarianti)

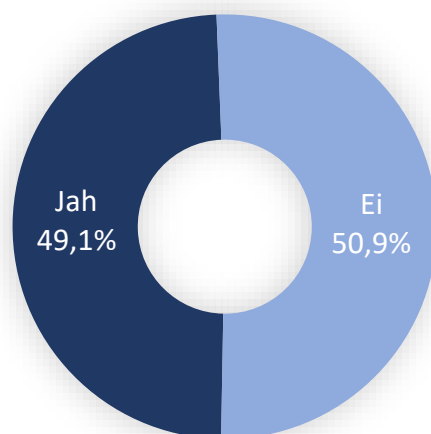

*Muu (vabatekstiga täpsustus): üldine säästlikum tarbimine ja elamine, esemete parandamine ja lõpuni kasutamine, inimeste teadlikkuse tõstmine, taaskasutus, tarbin vähem lihatooteid, istutan puid, ei mõtle kliimale, elan mõistuspäraselt, ei tee midagi.

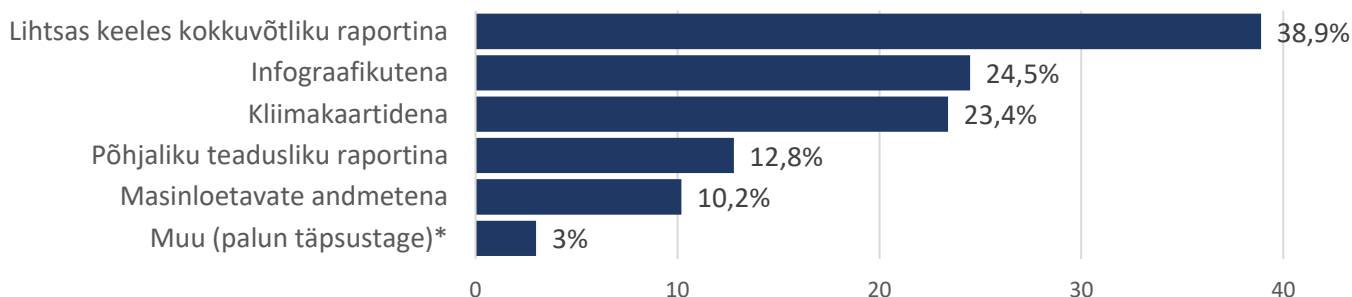
Tööülesannete täitmiseks vajalike Eesti tuleviku kliimat puudutavate andmete (kliimaprojektsioonide) osas jagunesid vastused pooleks: 49,1% vastanutest kinnitasid, et nad vajavad selliseid andmeid ning 50,9% vastasid eitavalt.

Tuleviku kliimainfo formaadi osas eelistati lihtsas keeles kokkuvõtlikku raportit (38,9%), infograafikuid (24,5%) ja kliimakaarte (23,4%). Põhjalikku teaduslikku raportit eelistas 12,8% vastanutest ning masinloetaval kujul andmete kättesaadavust 10,2%. Eraldi nimetati vajadust majandusliku mõjuga seostatud kliimastenaariumi uuringu ning poliitiliste otsuste tegemiseks kasutatava kliimareport'i järele.

5. Kas Teie jaoks/Teie töös on vajalikud andmed Eesti tulevikukliima kohta (kliimaprojektsioonid)?

6. Kui vastasite eelmisele küsimusele „jah“, siis täpsustage, millisel kujul Te tuleviku kliima infot vajate (mitu valikuvarianti)

*Muu (vabatekstiga täpsustus): kliimastenaariumi uuring seostatud majandusliku mõjuga, kliimaproгноos, kliimareport poliitiliste otsuste tegemiseks, ei ole vaja, väike usaldusväärsus.

Tuleviku kliimainfo kasutamise vajadust pikemas perspektiivis igapäevaelu planeerimisega seostab 31% vastanutest.

Kliimast sõltuvad otsused on peamiselt seotud eluaseme renoveerimise, aiataimede ja -saaduste kasvatamise, vaba aja tegevuste ja puhkuse planeerimise, tervise ja turvalisuse tagamise ning igapäevaste elukorralduslike küsimuste lahendamise. 5% vastanutest soovib kliimainfot elukoha valiku tegemiseks.

Tööga seotud otsuste tegemisel on tuleviku kliimainfo vajaduse välja toonud 46% vastanutest.

Erinevaid valdkondi puudutavatest tegevustest on kõige enam mainitud põllumajandustööde planeerimise ja riskide hindamise (8%), keskkonna- ja kliimapoliitika kujundamise (5%), metsamajanduslike tööde planeerimise ja strateegiate väljatöötamise (5%) ning liikide leviku ja arvukuse prognoosimisega seotud tegevusi (4%).

11% vastanutest leiab, et tuleviku kliimainfo on vajalik nii nende endi kui kaaskodanike teadlikkuse tõstmiseks ning käitumismustrite keskkonnasõbralikumaks muutmiseks.

7% uuringus osalenutest arvab, et nad ei vaja tuleviku kliimainfot või ei oska selle vajadust hetkel hinnata.

7. Palun täpsustage milliste otsuste tegemiseks, rakenduste väljatöötamiseks või muul eesmärgil Te tuleviku kliima infot vajate (vabatekstiväli)

